



UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

**EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII**

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: office@ccdab.ro**Director:****Prof. Dărămuș Eugenia Marcela****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Crișan Monica, prof. Popa Ramona Claudia, prof. Nandrea Maria, doc. Cutean Irina**Colaboratori:** insp. gen. prof. Sandu Cornel

Conf. univ. dr. Panaite Ovidiu

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

**SUMAR**

Expoziție de fotografii și desene la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia pentru a celebra ziua internațională a femeilor și fetelor din domeniul științei - Prof. Rusu Sofica	3
Parteneriatele realizate la nivelul comunității – mediu nou de învățare pentru preșcolari – exemple de bune practici – Prof. înv. preșcolar Bîte Aniela Ioana	6
Dezvoltarea gândirii creative a preșcolarilor prin intermediul metodelor activ-participative – Prof. înv. preșcolar Godiciu-Runcan Ileana-Maria, prof. înv. preșcolar Salade Elena Izabela	7
Formarea deprinderilor de citire și scriere – Prof. Mateș Rodica	10
Proiect de activitate monodisciplinară Tablou cu Martinel – Prof. înv. preșcolar Morariu Mihaela Elena	12
Ieri marginalizat, astăzi elev integrat cu părinți încântați – Prof. înv. primar Precup Maria	15
Oportunități de antreprenoriat în spațiul cosmic - Prof. Petri Maria	17
Tratarea diferențiată a elevilor la ora de matematică – Prof. Petruța Iuliana - Aurica	18
Rolul activităților extracurriculare în educația copiilor – Prof. Lupea Rodica	20
Valențele educaționale ale managementului clasei de elevi – Prof. înv. primar Cernat Marinele Eugenia	22
Comunicare școlară în sprijinul elevilor cu CES – Ing. Goia Daniela	24
Rolul dirigintei în viața adolescentului – Prof. Jurca Mirela, prof. Medrea Alina	26
Educația STEAM aplicată la grupa mare – ed. Dușa Adriana Elena	27

STEAM – Prof. înv. preșcolar Mecurean Florina Alina 29

Activități STEAM în grădiniță – Mica sămânță – Prof. înv. preșcolar Mureșan Doina Maria, prof. înv. preșcolar Roff Nicoleta Maria 33

EXPOZIȚIE DE FOTOGRAFII ȘI DESENE LA COLEGIUL NAȚIONAL „HOREA, CLOȘCA ȘI CRIȘAN” DIN ALBA IULIA PENTRU A CELEBRA ZIUA INTERNAȚIONALĂ A FEMEILOR ȘI FETELOR DIN DOMENIUL ȘTIINȚEI (proiect educativ)

(Diseminare Proiect ERASMUS+ RoboTIC4HUMANS, for the acquisition of skills in education and training. Cooperation partnerships in vocational education and training)

Profesor Rusu Sofica, Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia

La Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia s-a derulat în perioada ianuarie - februarie 2024 proiectul educativ dedicat Zilei Internaționale a Femeilor și Fetelor care activează în domeniile STEM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică). La 11 februarie se marchează în întreaga lume, Ziua Internațională a fetelor și femeilor cu activități în domeniul științei, conform unei rezoluții ONU. Adunarea Generală ONU a adoptat la 22 decembrie 2015 o rezoluție privind stabilirea unei zile internaționale dedicată recunoașterii rolului important al femeilor și fetelor din domeniile științei și tehnologiei. Potrivit UNESCO, în prezent, 30% dintre cercetătorii din întreaga lume sunt femei, prin urmare este important să se promoveze accesul femeilor și fetelor la știință și participarea lor deplină și egală la aceasta. De aceea, este esențial să se cultive în școală interesul pentru cercetarea științifică, utilizarea noilor tehnologii în slujba umanității. Diversitatea și reprezentarea nediferențiată în funcție de gen sunt esențiale pentru progresul în știință și tehnologie. Prin implicarea femeilor în STEM/STEAM, pot fi aduse perspective și abordări unice în rezolvarea problemelor și în inovare în diferite domenii științifice. Încurajarea tinerelor fete să se îndrepte către cariere în STEM poate conduce la eliminarea stereotipurilor de gen, la creșterea încrederii în sine a acestora și la progresul social.

Exemple pozitive de modele feminine în STEM pot motiva fetele să își urmeze pasiunile în domeniul științific și să contribuie la dezvoltarea economică a comunității locale și globale. O forță de muncă diversificată în STEM poate face față cu succes unor provocări noi precum schimbările climatice, sănătatea publică și inovațiile tehnologice.

Proiectul educativ este realizat în contextul proiectului Erasmus+ RoboTIC4HUMANS, toate liceele participante la proiectul european Erasmus+ și-au propus să realizeze în școala lor o expoziție de fotografie și desene inspirate de Ziua Internațională a Femeilor și Fetelor din STEM, în cei doi ani de proiect (2022-2023 și 2023-2024). Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia este partener strategic în Proiectul Erasmus+ RoboTIC4HUMANS pentru dezvoltarea competențelor profesionale și a cooperării în educație (durata proiectului: 1 septembrie 2022 - 28 februarie 2025). Din proiect fac parte 2 asociații din Franța și 4 licee din patru țări europene: Lycée Général et Technique Chaptal din orașul Saint-Brieuc, departamentul Côtes d'Armor (Franța), liceul din orașul Olsztyn (Polonia) numit în poloneză „V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy”, liceul din orașul Braga (Portugalia), numit „Agrupamento de Escolas Carlos Amarante” și Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia. Coordonatorul preoiectului este asociația numită „Association Côtes d'Armor- Warmie et Mazurie”, din Saint-Brieuc (departamentul Côtes d'Armor, regiunea Bretania), iar partener în proiect este și Asociația „Les Amis de Constanta”, cu sediul în orașul Plainel (departamentul Côtes d'Armor, Bretania). Un alt organism implicat în proiect este CIM Cávado (Comunidade Intermunicipal do Cávado), organism public regional din Braga (Portugalia), susținător al școlilor din regiunea Cávado.

Proiectul are contractul de finanțare cu numărul KA220-VET-FOCAD171-15, iar beneficiarii direcți sunt elevii din cele 4 țări partenere, câte un grup format din 10 elevi din fiecare țară. Pe parcursul celor doi ani de proiect, elevii vor asambla și programa roboți Mbot și un braț mobil (Poppy Ergo Jr.) fiecare grup în cadrul activităților naționale, în țările lor, iar în cadrul mobilităților internaționale, vor efectua un schimb de experiență, vor discuta despre inteligența artificială și rolul ei azi. O dimensiune interculturală este de asemenea vizată prin participarea elevilor la acest proiect

european, și anume descoperirea culturii țărilor partenere prin efectuarea unor excursii, vizite culturale, vizite la muzee ale științei și tehnicii.

Elevii din mai multe clase de la Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” au efectuat o activitate de cercetare la CDI-ul Colegiului, la Biblioteca Județeană „Lucian Blaga” și online, au pregătit materiale pentru a fi prezentate și expuse în spațiul școlar, au purtat discuții despre femei remarcabile din istoria științei și tehnologiei precum: Marie Curie și fiica sa Irène Joliot-Curie (cercetări în domeniul chimiei - radioactivitatea metalelor), Ana Aslan (contribuții remarcabile în domeniul biologiei și geriatriei, recunoscută de OMS), Ada Lovelace (matematiciană, a inventat programarea - limbajul ADA), Ștefania Mărăcineanu (chimistă și fiziciană de renume internațional, care a formulat teorii despre radioactivitate, radioactivitatea artificială și procedeul de declanșare artificială a ploii în laborator), Sofia Ionescu-Ogrezeanu (prima femeie neurochirurg din România), Dorothy Crowfoot Hodgkin (chimistă britanică, laureată a Premiului Nobel pentru chimie), Rosalind Franklin (contribuții la înțelegerea structurilor moleculare ale ADN-ului/ARN-ului virusurilor), Eliza Leonida Zamfirescu (prima femeie inginer în domeniul geologiei din România), etc.

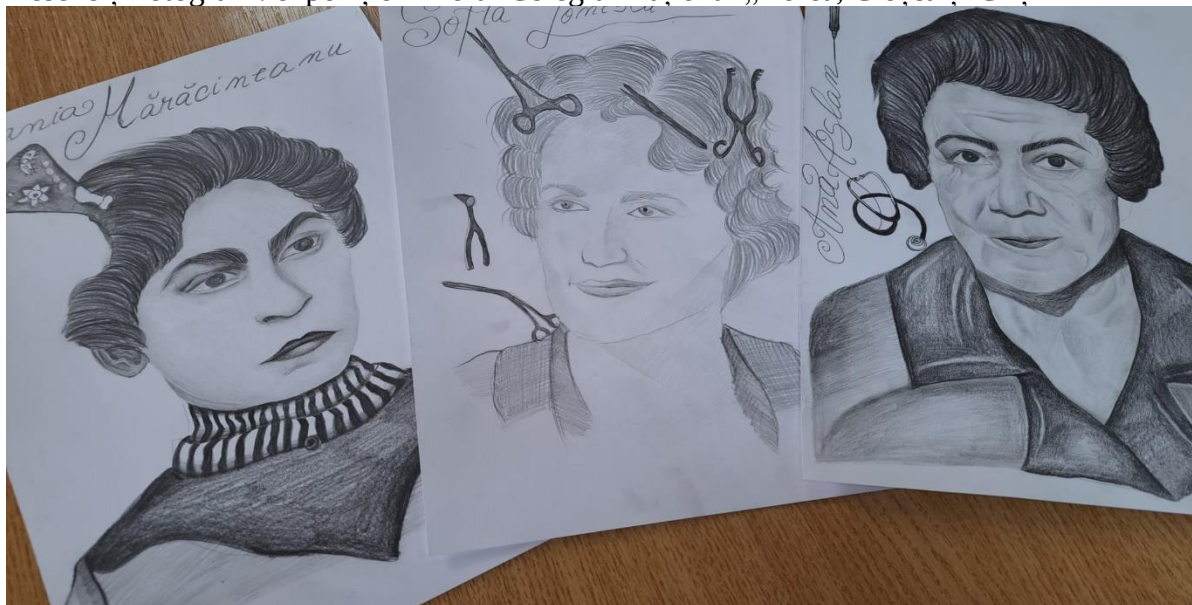
Prin acest proiect, s-a dorit încurajarea elevilor, în special a fetelor, să își urmeze pasiunile legate de domeniile STEM/STEAM, prin prezentarea unor modele de rol pozitive din România și din lume și prin evidențierea oportunităților de carieră și de impact social pe care aceste domenii le oferă.

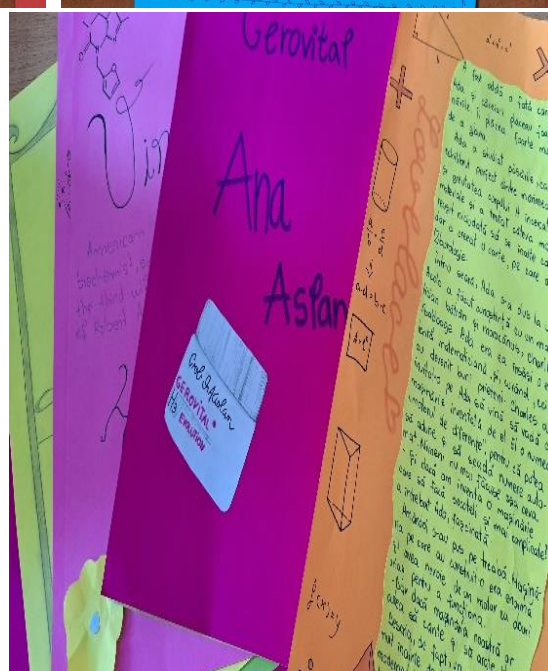
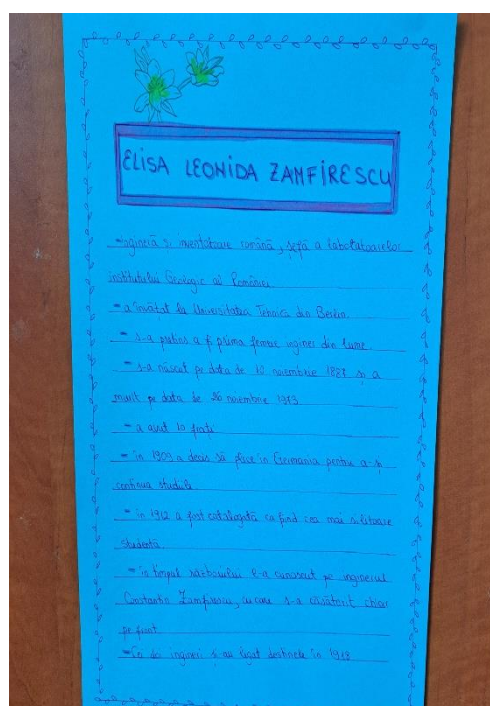
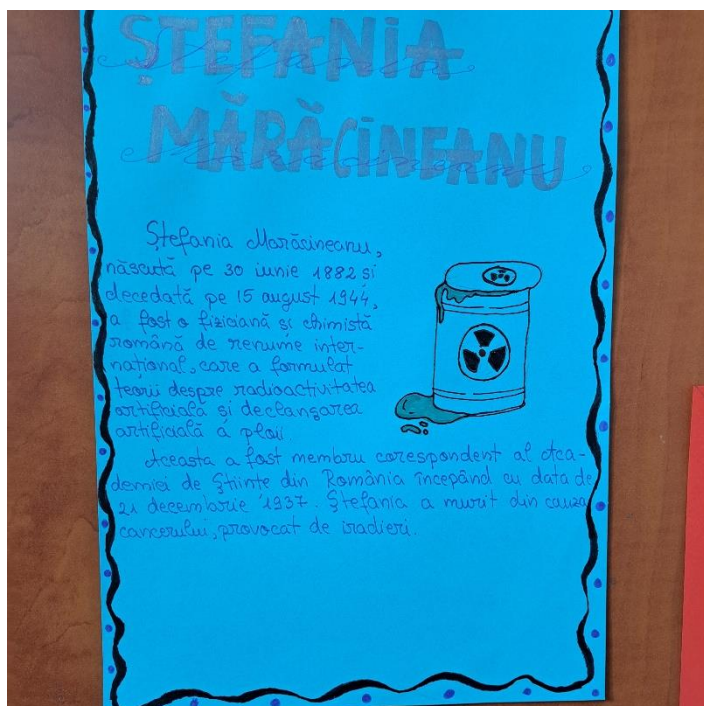
Elevii din proiectul Erasmus+ RoboTIC4HUMANS au realizat o broșură cu titlul „Women in STEM”/„Femeile în STEM”, ca produs final în proiectul mai sus amintit, broșură ce cuprinde portrete de femei de știință celebre din cele 4 țări partenere în proiect (Franța, Polonia, Portugalia, România). Broșura a fost tradusă în mai multe limbi: engleză, franceză, poloneză, portugheză, urmând ca în luna septembrie 2024, în cadrul ultimul workshop din proiect, elevii să prezinte 5 portrete semnificative de femei din România care s-au afirmat în domeniul științific, în cadrul unei expoziții itinerante.

Bibliografie:

1. <https://www.agerpres.ro/documentare/2024/02/11/11-februarie-ziua-internationala-a-fetelor-si-femeilor-cu-activitati-in-domeniul-stiintei-onu--1246366>
2. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/news/international-day-women-and-girls-science>
3. <https://www.viata-medicala.ro/ziua-internationala-a-femeilor-si-fetelor-din-domeniul-stiintei-sarbatorita-la-11-februarie-36042>

Desene și fotografii: expoziție în holul Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” din Alba Iulia







PARTENERIATELE REALIZATE LA NIVELUL COMUNITĂȚII-MEDIU NOU DE ÎNVĂȚARE PENTRU PREȘCOLARI -EXEMPLE DE BUNE PRACTICI-

Prof. învă. preșcolar Bîte Aniela Ioana, Școala Gimnazială Emil Racoviță Gârda de Sus/GPN Gârda de Sus

PROIECT EDUCAȚIONAL DE PARTENERIAT GRADINIȚĂ – POLIȚIE: STRADA NU E LOC DE JOACĂ!

SCOP:

- Cunoașterea și respectarea normelor necesare integrării în viața socială, precum și a unor reguli de securitate personală.
- Protejarea copiilor de accidente, prin educarea lor în spiritul cunoașterii și respectării regulilor de circulație și de conduită preventivă. Aplicativitatea acestora.

OBIECTIVE:

- Cunoașterea regulilor de circulație rutieră;

- Utilizarea unui limbaj adecvat în prezentarea unor situații specifice circulației rutiere;
- Cunoașterea cauzelor care duc la producerea accidentelor și evitarea acestora;
- Cunoașterea locurilor de joacă și respectarea regulilor de circulație;
- Sistematizarea și aprofundarea cunoștințelor cu privire la educația rutieră



REZULTATELE AȘTEPTATE:

În urma derulării proiectului am constatat că preșcolarii:

- cunosc reguli privind circulația pietonilor și aplică aceste reguli în drumul lor spre grădiniță, spre casă sau în timpul plimbărilor;
- și-au consolidat deprinderile de comportare civilizată pe drumurile publice și se joacă în locurile permise;
- recunosc semnele de circulație;
- fac cunoscute celor apropiați, regulile de circulație;
- își protejează viața.

BIBLIOGRAFIE:

1. Crețu, Carmen, Orientări actuale în problematica curriculumului, Editura Spiru Haret, Iași. 1994;
2. Teodorescu, Dan, Curs de legislație rutieră 2005, Editura Shik, București. 2005

DEZVOLTAREA GÂNDIRII CREATIVE A PREȘCOLARILOR PRIN INTERMEDIUL METODELOR ACTIV PARTICIPATIVE

Prof. învă. preșc. Godiciu-Runcan Ileana-Maria, G.P.P. nr. 3 Sebeș

Prof. învă. preșc. Salade Elena Izabela, G.P.P. nr. 3 Sebeș

Metoda didactică reprezintă o modalitate pe care cadrul didactic o utilizează pentru a-i determina pe copii să găsească singuri drumul spre descoperirea unor soluții la probleme teoretice sau practice cu care se confruntă în procesul învățării. Transpuse în actul didactic, metodele devin un instrument de relevare a unor informații științifice în fața celui care învață, o modalitate de transmitere-însușire de cunoștințe, priceperi, deprinderi.

Prin metodele de învățare activă procesul de învățare ține cont de interesele și nivelul de înțelegere, de dezvoltare al copiilor și totodată activitatea se bazează pe stimularea copiilor de a manipula obiecte, de a cerceta, investiga, de căuta și descoperii soluții, ceea ce asigură un transfer mai bun al informațiilor. Activizarea predării-învățării presupune folosirea unor metode, tehnici și procedee care să-l implice pe copil în procesul de învățare, urmărindu-se: dezvoltarea gândirii critice, stimularea creativității, dezvoltarea interesului pentru cunoaștere în sensul formării lui ca participant activ la procesul de educare. Prin metodele activ-participative înțelegem toate situațiile care scot copiii din ipostaza de obiect al formării și îi transformă în subiecți ai formării.

Învățarea bazată pe metodele activ participative conduce la dezvoltarea unor comportamente observabile precum: participarea activă (copilul e activ, răspunde la întrebări, pune întrebări), aplică strategiile de învățare însușite în situații diverse, metodele active ajută copiii să-și

construiască cunoștințele, să înțeleagă și le dezvoltă gândirea creativă (copiii au propriile interpretări, oferă sugestii).

Metodele activ-participative pe care le putem utiliza în grădiniță, sunt multiple, des utilizate fiind: brainstormingul, metoda pălărilor gânditoare, explozia stelară, metoda cubului, metoda ciorchinelui, metoda caruselului, metoda bulgărelui de zăpadă;

• **Brainstormingul:**

Una dintre metodele active prin care se dezvoltă gândirea creativă deoarece se manifestă prin generarea de idei diferite pentru rezolvarea unei probleme este Brainstormingul. Brainstorming se și interpretează drept „asaltul de idei”. Este una dintre cele mai utilizate metode active în grădiniță, copiii fiind solicitați să găsească, fără teama de a greși, soluții la diferite probleme.

Ex. Fiind întrebați cum va ajunge Moș Crăciun la ei dacă nu mai are sanie, copiii au răspuns: Renul Rudolf face o vrajă cu nasul; Cheamă un taxi; Le trimite prin poștă; Împrumută sania elfilor; O repară; Face o altă sanie; Face o magie ca să ajungă;

• **Metoda exploziei stelare:**

Este o metodă ce încurajează generarea cât mai multor idei cu ajutorul a 5 steluțe cu întrebări:

„Cine?”, „Ce?”, „Unde?”, „Când?”, „De ce?”;

Este folosită cu succes în grădiniță în asociere cu material intuitiv.

Temele la care poate fi aplicată această metodă sunt multiple, vom oferi însă aici un exemplu din activitatea cu tema: „Insecte”. Pe baza imaginilor cu insecte copiii, cu ajutorul celor cinci întrebări de pe steluțe, au formulat întrebări și răspunsuri diverse precum: Cine mănâncă polen din flori? – albina, fluturele; Cine cântă toată vara? – greierele, cosașul...; Ce insecte zboară? – albina, buburuza, musca, țânțarul...; Unde locuiesc insectele? – în stup, în mușuroi...; De ce cântă greierele? – fiindcă îi place muzica, pentru ca să le distreze pe celelalte insecte, așa muncește el; Când ies insectele la lumină? – vara, când e soare...;

• **Metoda pălărilor gânditoare:**

E o metodă ce vizează generarea de idei din mai multe puncte de vedere prin interpretarea de roluri în funcție de pălăria aleasă. Sunt 6 pălării gânditoare, fiecare având câte o culoare: alb, roșu, galben, verde, albastru și negru. Membrii grupului își aleg pălăriile și vor interpreta astfel rolul specific fiecărei pălării. Pălăria albă informează, pălăria roșie spune ce simte, pălăria galbenă face aprecieri pozitive, cea neagră identifică erori, pălăria verde generează idei noi, iar pălăria albastră concluzionează, clarifică. Cu ajutorul acestor pălării copiii formulează și organizează idei despre o temă din mai multe puncte de vedere.

Ca și exemplu din activitatea la grupă vom exemplifica povestea „Ursul păcălit de vulpe”. Primind cele 6 pălării, copiii au interpretat roluri specifice pălăriei pe care o aveau. Astfel, pălăria albă a povestit ce s-a întâmplat cu cele două personaje, pălăria roșie și-a exprimat mila, dar și ironia față de urs, precum și supărarea pe vulpe, pălăria galbenă a încercat să facă aprecieri pozitive spunând că ursul nu și-a pierdut decât coada și că el poate pescui cu labele, cea neagră a criticat-o pe vulpea șireată, care putea să îi dea și ursului un pește și pe ursul care a fost lacom, pălăria verde s-a gândit că poate, a doua zi, va trece iar o căruță din care vor cădea pești, pe care îi va putea lua ursul, iar pălăria albastră a concluzionat că toate pățaniile ursului s-au întâmplat din cauza lăcomiei și prostiei lui.

• **Metoda cubului:**

Este o metodă prin care se explorează o situație din mai multe perspective, oferind copiilor posibilitatea de a dezvolta competențele necesare unei abordări complexe și integratoare. Cerințele de pe cub: descrie, compară, asociază, analizează, aplică, argumentează nu fac altceva decât să îi ajute pe copii să abordeze o problemă din mai multe puncte de vedere, să genereze astfel idei din mai multe perspective, toate ideile contribuind, până la urmă, la consolidarea și clarificarea cunoștințelor despre o temă, la rezolvarea unei probleme.

Ca și exemplu, în cadrul proiectului tematic „Toamna”, prin această metodă, am consolidat și evaluat legumele și fructele specifice anotimpului. Astfel, copiii au descris, au comparat, au

analizat legume și fructe, au explicat ce se poate prepara din ele (aplică), au argumentat de ce le plac sau de ce nu le plac anumite legume sau fructe sau de ce e bine să le consumăm și și-au exprimat ideile care le vin în minte când se gândesc la fructe și legume (asociază).

Cele șase fețe ale cubului nu au făcut, până la urmă, decât să sintetizeze informațiile despre temă, ajutându-i pe cei mici să o privească din mai multe puncte de vedere.

• Metoda Caruselul:

Împărțiți în 3-4 grupuri, copiii realizează câte un poster pe o temă dată. Când toate grupurile au terminat posterele, ele se expun pe pereți, ca într-un muzeu. Pe rând, fiecare grup trece prin fața posterelor, completând și făcând observații asupra acestora. La finalul turului galeriei fiecare grup își reexaminează posterul. Scopul nu este de a critica, ci de a exprima alte puncte de vedere.

Exemplu: la finalul proiectului tematic „Văra” copiii au avut de realizat postere, în care au integrat elementele pe care le-au socotit specifice acestui anotimp: flori, insecte, pomi, soare, iarbă, etc. Discuțiile ulterioare i-au ajutat să înțeleagă ce alte elemente puteau fi integrate în poster.

• Metoda bulgărelui de zăpadă

Este o metodă în care se împletesc activitatea individuală cu activitatea pe grupe în vederea rezolvării unei sarcini. Metoda presupune mai multe etape. În prima fază se expune problema, în faza a doua copiii caută individual, apoi în perechi și în cele din urmă pe grupuri mai mari, timp de câte 5 minute soluții la problema expusă. La sfârșit grupurile își prezintă soluțiile și se stabilesc concluziile. Metoda are avantajul că implică activ copiii, le dezvoltă motivația, încrederea în ei, îi stimulează să caute soluții, să coopereze.

Ex. În cadrul unei activități matematice copiii au fost întrebați: „Cum poți măsura lungimea unei mese fără a folosi rigla?” După ce au căutat soluții individual, apoi în perechi și în cele din urmă, în grupuri, preșcolarii au oferit următoarele răspunsuri: cu o sfoară, cu un fular, cu o carte, cu palma.

• Metoda ciorchinelui:

Această metodă implică exprimarea de idei legate de o temă, idei între care se stabilesc conexiuni. E o modalitate de a realiza asociații între aceste idei și de a descoperi noi sensuri ale acestora. Pentru asta se fac anumiți pași: se dă mai întâi o noțiune nucleu, se notează toate sintagmele la care se gândesc participanții, se leagă ideile cu ajutorul unor linii, se formulează apoi alte idei, care decurg din cele anterioare și tot așa până la epuizarea ideilor. Ca și reguli: orice idee e acceptată, nu se fac critici, notăm tot ce ne trece prin minte.

Exemplu: Tema: „Toamna” S-a trecut în centrul unei foi noțiunea „Toamna”. Copiii au enumerat categorii de elemente abordate în cadrul proiectului tematic despre toamnă: fructe, legume, flori, fenomene, munci de toamnă. Pentru fiecare categorie s-au enumerat alte elemente specifice: pentru flori – crizanteme, tufănele, dalii, brândușe..., legume-varză, ceapă, usturoi..., fructe – mere, pere, nuci, prune.... fenomene – ceață, nor, ploaie..., munci – cules, prepararea unor produse, vânzare la piață....

Prin aceste metode se reînvie concepțiile „școlii active” de acum 100 de ani și ele răspund, de asemenea, și cerințelor actuale ale educației, care pun accent pe implicarea elevului din proprie inițiativă. Mobilul învățării trebuie să fie deci unul interior: curiozitatea, interesul pentru acțiune, dorința de a investiga, curiozitatea, toate acestea activează copilul și facilitează învățarea.

Bibliografie:

***, (2008), Curriculum pentru învățământul preșcolar;

<http://www.psihologic.ro/blog-psihiolog-galati/gandire-laterala/>

<http://lateralaction.com/articles/lateral-thinking/>

FORMAREA DEPRINDERILOR DE CITIRE ȘI SCRIERE

Prof. Mateș Rodica, Școala Gimnazială „Horea” Horea

Procesul formării deprinderilor de citire și scriere este foarte complex, deoarece aceste deprinderi sunt complexe. Însușirea citit-scrisului, formarea deprinderilor de citire și scriere corectă constituie o condiție de bază a întregii munci instructiv-educative din școală.

Succesul în orice fel de activitate depinde în mare măsură de felul în care este realizat începutul. Este bine cunoscut că este mult mai ușor să se pună de la început bazele unor deprinderi corecte, decât să se corecteze deprinderile formate greșit.

Prin dobândirea deprinderilor de citire și scriere, copilul are posibilitatea să cunoască lumea înconjurătoare, să-și activeze și să-și îmbogățească vocabularul, să-și îmbunătățească exprimarea atât din punctul de vedere a pronunțării corecte a fiecărui sunet, cât și sub aspect gramatical, să-și dezvolte gândirea, memoria, atenția, posibilitățile de creație și interesul pentru învățatură, să-și formeze o atitudine conștientă și perseverentă față de această activitate.

În procesul predării citit-scrisului trebuie să se pornească de la particularitățile materialului predat, adică de la realitatea sunetelor rostite, de la descrierea sunetelor rostite și de la analiza lor, cu ajutorul datelor științifice ale foneticii. Tot atât de important este să se țină seama de particularitățile psihologice ale subiectului receptor, adică ale copiilor.

Metoda fonetică analitico-sintetică este metoda științifică de predare a citirii și a scrierii. Ea corespunde cerințelor lingvistice, pedagogice și ține seama de particularitățile psihologice ale procesului citirii și scrierii la începători. Esența metodei fonetice analitico-sintetice constă în aceea că la predarea citit-scrisului se folosește atât analiza (descompunerea cuvintelor respective), cât și sinteza (îmbinarea sunetelor însemnate prin litere în silabe și cuvinte și citirea acestor silabe și cuvinte).

Predarea citit-scrisului pe baza metodei fonetice analitico-sintetice nu poate fi concepută fără utilizarea în mod sistematic a unor mijloace de învățământ a căror mănuire să-i oblige pe elevi să facă nenumărate și variate exerciții de analiză și de sinteză fonetică, îndeosebi sub formă de joc.

Dintre acestea, poate cel mai important material este alfabetarul cu litere mobile.

Pe cât de necesar, pe atât de simplu, alfabetarul este format din literele de tipar mari și mici și din silabe tipărite pe cartonașe izolate, cu ajutorul cărora elevii trebuie să compună cuvinte și propoziții. Pentru lucrul la tablă se folosește alfabetarul cu litere de format mare. El îi servește învățătorului ca material demonstrativ cu ajutorul căruia le prezintă copiilor semnele prin care se notează sunetele (literele și grupurile de litere) și se pregătește citirea paginilor din abecedar prin compunerea cuvintelor și a unor propoziții alcătuite din literele învățate. Alcătuind cuvintele, elevii fac exerciții de analiză și de sinteză fonetică, în cadrul acestui proces stabilindu-se și fixându-se legatura organică dintre sunet și literă.

Pentru o fixare mai rapidă a literelor, este de preferat ca, pe măsură ce se predau, acestea să fie afișate în clasă pe un panou, fie în ordinea predării, fie de o parte vocalele și de alta consoanele. Pentru a fi mai sugestive, în cazul în care copilul are încă ezitări, litera poate fi însoțită de o imagine a cărei denumire să înceapă cu litera respectivă (de exemplu pentru litera „a” se poate desena: un arici, o alună, un avion, un arc, o albină etc).

Un asemenea tablou cu literele sau cu silabele învățate, poate fi folosit de învățător și pentru verificarea cunoștințelor elevilor, mai ales a celor care întâmpină greutăți. Pentru a menține interesul copiilor pentru aceste tablouri acestea nu vor fi lăsate în permanență pe perete, ci vor fi puse pe rând și schimbate cât mai des.

Astfel de modele se vor folosi și afișa de către cadrul didactic și pentru literele de mână. Literele de mână, mari și mici, pot fi scrise pe cartoane de dimensiuni suficient de mari pentru a fi văzute din orice punct al clasei. Litera model se va scrie cu negru pe liniatura albastră (la fel cu caietele). Învățătorul poate reproduce exact modelul din abecedar, atât pentru elementele grafice cât și pentru litere.

Prezentarea modelului scris pe planșă nu exclude însă scrierea model pe tablă de către învățător, însoțită de verbalizarea necesară, pentru ca elevii să observe nu numai forma literei dar și modul cum este construită și cum se realizează.

Tot în perioada scrierii, mai ales în perioada preabecedară, când se predau elementele grafice, acestea pot fi confecționate cu elevii din sârma ușor maleabilă sau din plastilină. Modelând plastilină sau îndoind sârma în așa fel încât să se formeze din ea elementul care se predă, elevii își întipăresc mai ușor forma acestuia, încât atunci când trec la exercitarea lui în scris, aceasta decurge cu mai multă ușurință. Acest procedeu poate fi folosit și în vederea corectării unor greșeli.

Bețișoarele (din lemn sau din material plastic, de preferință plate, ca să nu se rostogolească), de două mărimi pentru ca elevii să poată face diferența dintre mare și mic și pentru a putea construi cu ele litere ca E, F, L etc. Se pot folosi și pentru construirea sub formă de joc atât a literelor cât și a figurilor geometrice (pătratul, dreptunghiul, triunghiul), sau a unor obiecte cum sunt : gardul, casa, ghiveciul etc. Astfel de exerciții se vor face îndeosebi în activitățile de completare sub formă de joc. Ele sunt foarte necesare pentru formarea reprezentărilor spațiale ale copiilor și pentru cunoașterea culorilor, chiar pentru realizarea unor combinații de culori.

Figurile decupate, figuri geometrice sau conturul unor obiecte cu forma simplă, ca de exemplu mărul, para, pruna, pot fi folosite pentru cunoașterea pe cale intuitivă a unor forme geometrice, cât mai ales pentru a fi conturate și hașurate, în vederea dezvoltării mușchilor mici ai mâinii și deci a realizării unei scrieri corecte din punct de vedere grafic. Figurile decupate pot fi folosite și în activitățile de completare, realizând alte combinații. De exemplu, li se poate cere elevilor să facă o casuță dintr-un triunghi roșu, acoperișul, și un pătrat sau un dreptunghi, corpul casei. În jurul casei, din bețișoare se pot face: un gard, un copac, o scară etc.

Astfel de activități, foarte plăcute copiilor, le dau prilejul să-și exerseze ochiul și mâna, să facă diverse aprecieri, de mărime, formă, culoare, să devină inventivi, creatori.

Alte mijloace ajutătoare necesare predării citit-scrisului sunt tablourile și ilustrațiile intuitive (anotimpurile, animale domestice sau sălbatice, diferite meserii etc.), diverse mulaje, animale împăiate etc. Acestea vor fi folosite, fie în discuțiile pregătitoare, dar numai într-un timp limitat, pentru recunoașterea și explicarea anumitor cuvinte, fie chiar pentru efectuarea unor exerciții-joc, cum ar fi potrivirea la o imagine a cuvântului corespunzător denumirii acelei imagini (joc de tipul: citește-potrivește, executat cu întregul colectiv).

Când exercițiile acestea se desfășoară individual se pot folosi jocuri ca: Jocul umbrelor; Jocul imaginilor; Domino cu fructe; Domino cu animale etc. În acest caz, li se împart copiilor imaginile și cuvintele scrise pe cartonașe și li se cere să potrivească fiecare cuvânt cu imaginea corespunzătoare. Este indicat să se dea mai multe cuvinte decât imagini, astfel ca ultima imagine să nu se potrivească de la sine, fără a mai cere copilului să citească și să aleagă cuvântul potrivit.

Într-o altă variantă se dau numai imaginile și li se cere elevilor să formeze cuvintele corespunzătoare din literele alfabetului decupat.

Acest joc se poate complica puțin cerându-li-se elevilor ca după ce au format cuvintele și au fost controlați și corectați (au citit cu glas tare și au sesizat și corectat greșala, eventual s-a făcut și analiza cuvintelor), să le transcrie pe caiete.

Într-o formă mai avansată, se poate folosi cu succes un alt mijloc de învățământ, poveștile-illustrate, în 4-5 scene, corespunzătoare momentelor principale. Pentru fiecare ilustrație se scriu 1-2 propoziții enunțative. Condiția necesară este ca povestea să fie cunoscută de elevi.

Pentru fiecare poveste se va alcătui un plic. Pe plic se scrie titlul. Se împart plicurile. Pentru aceeași poveste pot fi mai multe plicuri. Acestea vor fi împărțite însă în diferite puncte ale clasei pentru ca elevii să nu se influențeze unii pe alții. Li se cere elevilor să privească cu atenție ilustrațiile și să citească propozițiile, apoi să le potrivească la ilustrația respectivă. După aceea trebuie să pună ilustrațiile însoțite de propoziții în ordinea succesiunii momentelor povestirii.

În timp ce copiii lucrează, învățătorul trece printre bănci și controlează cum au lucrat. Corectarea se face în primul rând, punându-i pe cei care au greșit să citească ceea ce este scris pe cartonașele lor, în ordinea în care le-au așezat.

Toate aceste mijloace și materiale de învățământ pot fi folosite cu succes în predarea citit-scrisului. Numărul lor poate fi îmbogățit, aceasta depinzând de inventivitatea învățătorului. Trebuie totuși să se țină seama de următorul aspect: toate materialele să nu cuprindă dificultăți pe care elevii să nu le poată depăși singuri, adică pentru care să nu aibă minimum necesar de cunoștințe și deprinderi.

În alcătuirea și folosirea lor este necesar să se respecte o gradare care dacă este ignorată, riscăm ca rezultatul să fie contrar așteptărilor, elevul căpătând repulsie pentru școală și învățătură, el trebuie să învețe cu plăcere și cu interes.

PROIECT DE ACTIVITATE MONODISCIPLINARĂ TABLOU CU MARTINEL

Prof. învă. preșc. Morariu Mihaela Elena, GPP „Piticot” Câmpeni

DATA: 09.02.2022

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: G.P.P. „PITICOT” CÂMPENI

EDUCATOARE: MORARIU MIHAELA ELENA

GRUPA: MICĂ

TEMA ANUALĂ DE STUDIU: Când, cum și de ce se întâmplă ?

TEMA PROIECTULUI: „Din lumea celor care nu cuvântă”

TEMA SĂPTĂMÂNII: „ANIMALE SĂLBATICE”

DOMENIUL DE ACTIVITATE: DOMENIUL OM ȘI SOCIETATE

TEMA ACTIVITĂȚII: „TABLOU CU MARTINEL”

TIPUL ACTIVITĂȚII: formare de priceperi și deprinderi

FORMA DE REALIZARE: ACTIVITATE PRACTICĂ - LIPIRE

FORMA DE ORGANIZARE: frontal, individual

DURATA: 15 - 20 min

DIMENSIUNI ALE DEZVOLTĂRII:

- C1. Curiozitate, interes și inițiativă în învățare
- C2. Finalizarea sarcinilor și a acțiunilor (persistență în activități)
- C3. Activare și manifestare a potențialului creativ

COMPORTAMENTE:

- **C 1.1.** Manifestă curiozitate și interes pentru experimentarea și învățarea în situații noi
- **C2.1.** Realizează sarcinile de lucru cu consecvență
- **C3.1.** Manifestă creativitate în activități diverse

SCOPUL ACTIVITĂȚII: Consolidarea cunoștințelor cu privire la exersarea unor deprinderi practice, stimulând imaginația creatoare.

OBIECTIVE OPERAȚIONALE:

O₁: să lipească cereale pe imaginea cu ursulețul Martinel;

O₂: să înfrumusețeze tabloul și cu alte elemente lipite;

O₃: să lucreze frumos și îngrijit ;

O₄: să evalueze și autoevalueze lucrările realizate

STRATEGII DIDACTICE:

Metode și procedee: conversația, observația, explicația , demonstrația, exercițiul, Turul galeriei

Mijloace de învățământ: cartea cu ghicitori, planșe, farfurii de carton, boluri cu cereale, aracet, bețișoare, hârtie colorată, vată medicinală, ghem de sfoară, buline vesele.

Forma de organizare: frontal, individual

SISTEM DE EVALUARE: formativă/continuă prin observarea comportamentului, aprecieri stimulative, analiza produselor activității.

BIBLIOGRAFIE:

- Curriculum pentru educație timpurie - 2019
- Proiectarea didactică în învățământul preșcolar, editura Rovimed Publishers – 2020

SCENARIU DIDACTIC

Momentele activității *	Conținut instructiv - educativ	Strategia didactică		
		Metode și procedee	Mijloace de învățământ	Forma de organizare
1.Moment organizatoric	Se crează condiții optime pentru desfășurarea activității (așezarea mobilierului, aerisirea sălii de grupă, pregătirea materialelor necesare).	Conversația		Frontal
2.Captarea atenției	Se va realiza cu ajutorul ghicitorii: „În jocul lui cel gros Mormăind morocănos, Umblă moșul prin pădure După fragi și după mure. ”Cine-i ?	Conversația	Cartea cu ghicitori	Frontal
3.Reactualizarea cunoștințelor	Se poartă discuții despre animalele sălbatice din țara noastră, hrana acestora, culoarea blănii, mărimea, etc.	Conversația	Planșe cu animale sălbatice	Frontal Individual
4. Anunțarea temei și a obiectivelor	Astăzi veți realiza un „Tablou cu Martinel”. În cadrul acestei activități veți lipi cereale pe imaginea cu ursulețul Martinel, veți înfrumusețeze tabloul și cu alte elemente găsite pe măsute. Veți fi atenți cum întindeți aracetul, cum așezați cerealele, pentru a putea lucra frumos și îngrijit. La sfârșitul activității vom analiza lucrările tuturor și astfel vom observa cine a realizat cel mai frumos tablou cu ursulețul Martinel.	Explicația		Frontal

5. Prezentare a noului conținut și dirijarea învățării	Prin tranziția: „Noi zburăm ca fluturașii / Ne spălăm ca iepurășii/ Desenăm un curcubeu / Eu pe al meu și tu pe al tău / Iar apoi ne așezăm / Bine, bine să –nvățăm ”, copiii se așează la măsuțe. Se intuiesc materialele de pe măsuțe: farfurii de carton, boluri cu cereale, aracet, bețișoare, hârtie colorată, vată medicinală, ghem de sfoară. Educatorea explică și demonstrează realizarea „Tabloului cu Martinel ”: - Se lipește imaginea cu Martinel pe farfuria de carton, la mijloc - Se lipesc cerealele pe conturul ursulețului și apoi în interior - Se lipesc apoi doi brăduți, unul în stânga și unul în dreapta ursulețului, pentru a înfrumuseța tabloul - Se lipește vată sub ursuleț și brăduți - La final se lipește bucata de sfoară pe spatele tabloului. De asemenea, se precizează că lucrările vor trebui realizate cu acuratețe și se accentuează importanța păstrării curățeniei la locul de muncă. Înainte de efectuarea lucrărilor se vor realiza câteva exerciții pentru încălzirea mușchilor mici ai mâinii : „Batem palmele ușor, Batem palmele de zor. 1-2-1-2, faceți toți la fel ca noi, Închid pumnii și-i desfac, Degetelor fac pe plac, 1-2-1-2, faceți toți la fel ca noi.” Pe tot parcursul activității educatoarea va urmări îndeaproape modul de executare al lucrării (sugestii, explicații	Observația Explicația Demonstrați a Exercițiul	Farfurii de carton, boluri cu cereale, aracet, bețișoare, hârtie colorată, vată medicinală, ghem de sfoară	Frontal Individual
---	--	--	---	-------------------------------

	suplimentare, corectarea poziției la masa de lucru), va stimula copiii în realizarea temei și îi va îndruma pe cei care întâmpină greutăți.			
6.E valuarea și încheierea activității	Lucrările se evaluează oral antrenându-se copiii în evaluarea produsului personal dar și a celorlalți colegi. La sfârșitul activității copiii vor fi recompensați cu buline vesele.	Turul galeriei Conversația	Tablourile cu Martinel Buline vesele	Frontal Individual



IERI MARGINALIZAT, ASTĂZI ELEV INTEGRAT CU PĂRINȚI ÎNCÂNȚAȚI

Prof. inv. primar Precup Maria, Școala Gimnazială „Simion Bărnuțiu” Tiur-Blaj

„Cuvântul progres nu are nici un sens, cât există pe lume copii nefericiți.”(Albert Einstein)

Transformările pe care le cunoaște societatea noastră, urmând drumul dificil al unei democratizări autentice, se răsfrâng, în mod firesc, și asupra științelor educației, conferindu-le noi dimensiuni și noi coordonate. Există, astăzi, un efort de adaptare a învățământului și, în general, a muncii educative, la realitățile și perspectivele românești și, în același timp, de racordare la progresele gândirii și practicii pedagogice universale. Există și un efort de depășire a inerțiilor și dogmelor unei pedagogii rămase în urma vieții.

Dintre multe idei novatoare care succesiv se situează în prim planul dezbaterilor pedagogice de astăzi, lucrarea de față își propune să investigheze una de maximă importanță, anume ideea că influențele formative se exercită, de regulă, prin mijlocirea situațiilor în care sunt puși cei ce urmează a fi educați, respectiv prin situații educative (fie ele situații de învățare, de formare morală sau spirituală, de împlinire a vocației artistice, de dezvoltare psihomotorie, etc.)

Situația există nu „în sine” ci pentru subiectul ei. Situația apare prin implicarea subiectului. Existența subiectului face ca factorii externi să fie selectați în raport cu semnificația lor pentru subiect. Subiectul aduce în situație „condițiile interne” adică potențialul lui și particularitățile lui, ca rezultat al înzestrării și al întregii lui formări anterioare. Oprindu-ne la situația cu care am avut de-a face la clasă, aceea de a lucra încă din clasa I cu un elev care prezenta un handicap fizic locomotor, aceasta se prezenta ca fiind una defavorabilă deoarece, pentru elevul care nu reușea să execute în întregime cerințele din cadrul orei de educație fizică această activitate a devenit foarte repede una

neplăcută, de evitat chiar. Subiectul intră în situație cu un ansamblu de capacități (intelectuale, afective, aptitudinale, volițional-motorii), cu o structură cognitivă (înglobând informațiile ierarhizate și stocate), cu însușirile sale temperamentale, cu trăsăturile sale de caracter. Împreună cu familia care nu concepea să fie numit copilul lor copil cu cerințe educative speciale și medicul curant al copilului care cunoștea deficiența și gradul de gravitate al acesteia, am descoperit că existau anumite tipuri de exerciții care erau chiar recomandate în afecțiunea de care suferea acesta, exerciții care puteau fi executate cu succes de către întreaga clasă de elevi astfel încât în scurt timp, făcând un efort pentru a-și recupera lipsurile, cerând ajutorul cadrului didactic coordonator al activității de educație fizică, părinților, colegilor, această situație a devenit una favorabilă pentru copilul traumatizat pe plan subiectiv, acesta simțindu-se nu cu mult timp înainte respins, oprimat, frustrat, inferior și mereu cu o senzație de insecuritate în suflet. Rezultatul obținut printr-o acțiune eficientă, adecvată situației existente, marchează ieșirea din această situație.

Elevul a fost „pus în situație”, devenind astfel subiect al situației, el căutându-și ieșirea din situație printr-o activitate care ar trebui să fie tocmai aceea pe care o considerăm necesară în această etapă a formării lui. Ceilalți factori îl impulsionează, îl ajută sau (dacă sunt inadecvați) îl împiedică în acțiune - dar motorul acțiunii este el însuși. El ne apare ca un „nucleu” al situației, în jurul căruia gravitează ceilalți factori. Situația este astfel „personalizată”. Credem că acesta este modul prin care se poate răspunde principalei cerințe a pedagogiei moderne: a centra educația pe copil.

Când vorbim de situație educativă în acest sens, factorii existenți ne interesează nu „în sine”, într-un tablou general, ci prin impactul lor cu acea persoană care constituie subiectul situației. Copilul este parte a situației, dar nu o parte oarecare, ci acea parte la care se raportează toți ceilalți factori.

Privindu-l pe elev ca subiect al situației educative, nu diminuăm deloc rolul educatorului ca organizator al acestei situații. Educatorul concepe situația în așa fel încât elevul, „pus în situație”, să efectueze acele forme de activitate și să manifeste acele atitudini prin care prevedem că vor fi atinse obiectivele educaționale vizate. Cum vedem, și educatorul este într-o anumită situație, dar nu în situația educativă, ci în situația de creator al acesteia. Situațiile educative create într-o școală specială, unde toți elevii suferă de aceeași deficiență, diferă mult de cele dintr-o clasă obișnuită, în care a fost inclus și un copil cu un handicap anume.

Clasă cu elevi integrați poate deveni orice clasă și probabil așa vor trebui să devină toate, într-o școală deschisă și flexibilă, iar prin maniera integrării trebuie să se asigure, printr-un management minuțios organizat: o înțelegere reală a ceea ce este integrarea, definirea procesului ca atare, nu numai o simplă plasare a copiilor împreună; să cunoască legăturile dintre educația pentru integrare și valorizarea diversității umane. Această manieră asigură promovarea ethosului școlar care valorizează toți copiii și familiile lor; favorizează un climat de sprijin flexibil și răspunsuri creative la nevoile/cerințele individuale, lipsa de succes la răspunsurile inițiale netrebuind să constituie un motiv pentru a abandona integrarea, ci să devină un punct de plecare; recunoașterea integrării ca o parte a politicilor de egalizare a șanselor cu aranjamentele clare pentru implementare, fundamentare și monitorizare; să asigure că admiterea copiilor cu cerințe educative speciale în structuri educative să fie orientată pozitiv și cu sensibilitate.

În cazul nostru vom prezenta câțiva pași necesari în orchestrarea învățării, uzitați la clasă: predarea se planifică luându-se în considerare toți elevii; lecțiile încurajează participarea tuturor elevilor și dezvoltă capacitatea de a înțelege diferențele; elevii sunt implicați activ în propriul proces de învățare, ei învățând în colaborare; evaluarea contribuie la obținerea de realizări de către toți elevii; disciplina la orele de curs se bazează pe respectul reciproc; toți elevii iau parte la activitățile organizate în afara orelor de curs.

OPORTUNITĂȚI DE ANTREPRENORIAL ÎN SPAȚIUL COSMIC

Prof. Petri Maria, Liceul Teoretic Teiuș, Școala Gimnazială „Ioan de Hunedoara” Sântimbru

Universul, o întindere fără limită, în spațiu și timp, a fascinat umanitatea încă din Antichitate, chiar dacă în acele timpuri posibilitățile de explorare și cunoaștere ale acestuia erau foarte limitate.

Odată însă cu evoluția omenirii și implicit a tehnicii, privirea umană a încercat să pătrundă tot mai adânc în spațiu, pentru a-l cunoaște și explora.

În prezent visul omenirii de a vizita alte locuri din Univers, de a explora noi sisteme solare, de a găsi noi teritorii și noi resurse pentru omenire, nu mai pare atât de utopic ca în trecut.

Începând cu 12 aprilie 1961, când Iuri Gagarin a devenit cel dintâi om care a zburat în spațiu și continuând cu momentul 20 iulie 1969, când primul om, americanul Neil Armstrong, a pășit pentru întâia oară, pe suprafața selenară, visul omenirii de a descoperi alte lumi decât cea terestră, a devenit mai real decât oricând.

De atunci și până în prezent spațiul oferă continuu noi și noi oportunități, celor cu imaginație și posibilități financiare.

Primul satelit artificial, construit de oameni, Sputnik 1 a fost lansat pe orbita pământului la 4 octombrie 1957, având la bord și prima ființă vie, o cățelușă pe nume Laika. De atunci și până în prezent, pe orbita Pământului au fost plasați în total 975 de sateliți.

Marea lor majoritate sunt folosiți pentru comunicații și supraveghere. Alții sunt de navigație, meteorologici sau de cercetare.

Fără aceștia viața umanității ar fi mult mai complicată. Ei sunt cei care facilitează comunicațiile, transmisiunile mass-media, localizează persoane sau obiective din orice colț al Terrei, în timp real. Ei fac posibile previziunile meteorologice, etc, devenind ceva cotidian în viața tuturor, pentru că orice persoană se conectează zilnic la aceștia, printr-o simplă utilizare a unui obiect uzual - telefonul.

Dintre aceștia însă, nu toți mai sunt funcționali, devenind în prezent deșeu spațial, care ar trebui înlăturat, pentru că reprezintă o amenințare pentru misiunile viitoare, deoarece unii s-au dezintegrat în mii și sute de bucăți, care se rotesc pe orbita Pământului, cu viteze amețitoare, riscând să distrugă sateliții funcționali.

O altă posibilă oportunitate de antreprenorial, pe lângă aceea de a lansa noi sateliți artificiali, cât mai performanți, ar fi aceea de dezvoltare a unui sistem de curățare/eliminare a resturilor spațiale, posibil dintr-un sistem robotic, astfel încât orbita planetei noastre să devină un loc cât mai sigur. Această soluție se estimează a fi pusă în practică peste doi ani, în 2025 de către Agenția Europeană a Spațiului.



Fig. 1 Satelit artificial



Fig. 2 Gunoi spațial

De asemenea o oportunitate viabilă de antreprenoriat spațial a fost deja pusă în practică de doi dintre cei mai bogați pământeni: Elon Musk și Jeff Bezos, care au investit și doresc să mai investească în „turismul spațial”. Acesta poate fi o viitoare sursă considerabilă de venit, din partea celor cu venituri consistente.

Se dorește totodată colonizarea Lunii sau a planetei Marte, însă într-un viitor puțin mai îndepărtat, odată ce tehnologia o va permite.

Să nu uităm însă și alte oportunități pe care spațiul le poate oferi: aceea de a valorifica vântul solar sau energia solară, prin instalarea de parcuri fotovoltaice spațiale pentru a produce energie verde, folosind o resursă inepuizabilă ori folosirea resurselor minerale sau de apă ascunse în calotele polare, de pe planeta Marte.

Oricum ar fi viitorul, oamenii trebuie informați despre beneficiile pe care ni le poate oferi spațiul cosmic, pentru că viitorul spațiului va aparține celor care îndrăznesc să viseze și să acționeze în consecință.

Bibliografie

[illegible]

TRATAREA DIFERENȚIATĂ A ELEVILOR LA ORA DE MATEMATICĂ

Prof. Petruța Iuliana-Aurica, Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos

Școala centrată pe elev presupune respectarea particularităților de vârstă și individuale pentru a asigura fiecăruia posibilitatea de a se dezvolta și pregăti la nivelul capacităților sale.

Orice exagerare în sensul capacităților de înțelegere (suprasolicitare sau subsolicitare) îi îndepărtează pe elevi de cunoaștere, diminuându-le treptat interesul pentru studiul conținutului matematicii.

Când elevul este pus în fața unor sarcini corespunzătoare posibilităților lui intelectuale și din sfera preocupărilor lui curente, el se antrenează voit și constient în realizarea lor, devine un element

activ care participă *efectiv* și *afectiv* la propria sa formare, așa cum o cere învățământul contemporan în complexitatea sa.

Pentru a asigura fiecărui copil posibilitatea de a se dezvolta și pregăti la nivelul capacităților sale, considerăm că tratarea diferențiată este factorul hotărâtor în asigurarea succesului școlar.

Activitatea diferențiată se desfășoară în cadrul procesului instructiv-educativ, organizat, cu întregul colectiv al clasei, cuprinzând atât elevii care întâmpină dificultăți la învățătură cât și pe cei cu posibilități deosebite.

Diferențierea activității în cadrul lecției presupune îmbinarea, alternarea echilibrată a activității, frontale cu activitatea individuală și pe grupe de elevi.

Instrumentele necesare acestei activități în condițiile unui învățământ organizat pe clase și lecții sunt fișele de lucru și caietele de muncă independentă. Folosirea fișelor îi stimulează pe elevi, dar ne și ajută să constatăm progresul acestora, nivelul la care se află fiecare. O fișă este bună dacă răspunde trebuințelor unui elev.

Tipuri de fișe:

I Fișe de lucru pentru consolidarea cunoștințelor – sunt alcătuite în așa fel încât să cuprindă numai ceea ce elevii au învățat.

II Fișele de recuperare – pentru elevii cu goluri în cunoștințe. Înainte de elaborarea lor, profesorul trebuie să cunoască exact care sunt golurile din pregătirea fiecărui elev.

III Fișele de dezvoltare – se alcătuiesc pentru elevii dotați.

IV Fișele–exercițiu cuprind exerciții gradate și adaptate pentru toți elevii din clasă. Temele cuprinse în astfel de fișe se referă la cunoștințele de bază din programa școlară. Gradul de dificultate este mediu.

În funcție de obiectivele urmărite elevii trebuie să fie antrenați în trei forme de activitate: frontală, pe grupe și individuală.

Activitatea individuală înlesnește fiecărui elev realizarea unei sarcini didactice independent de colegii săi. Ea asigură antrenarea elevilor la un efort propriu.

Activitatea pe grup sau în echipe, forma cea mai nouă în practica școlară, constă în efectuarea unor sarcini comune sau diferite de către grupe de trei-cinci elevi.

Diferențierea activității se poate realiza în orice moment al lecției, în tema pentru acasă, extinzându-se chiar și în activitățile extrașcolare. Diferențierea temelor pentru acasă se realizează în așa fel încât elevii mai puțin pregătiți să învețe lucrurile care asigură înțelegerea lecției următoare sau progresul elementar la matematică, iar cei buni și foarte buni să poată lucra mai mult și la un nivel mai ridicat. Tema pentru acasă trebuie să conțină două părți: o parte obligatorie (sarcini simple și ușoare) și o parte facultativă (sarcini grele și mai complicate).

O modalitate eficientă și acceptată de elevi este tema pentru acasă cu sarcini de lucru diferențiate, după următoarea structură:

- tema obligatorie, care cuprinde sarcini de lucru de nivel minim/ mediu;
- tema pentru „elevii harnici” - nu este obligatorie, dar poate fi efectuată de elevii care doresc să lucreze suplimentar și include sarcini de lucru de nivel mediu / superior;
- tema pentru „elevii isteți”- nu este obligatorie și include fie sarcini de lucru de nivel superior, fie diferențiate pe baza teoriei inteligențelor multiple.

Ne străduim prin demersurile noastre ca matematica, disciplină cu mare pondere în planul cadru, să fie înțeleasă și îndrăgită de elevi. Gândind fiecare lecție prin secvențele ei, dând fiecărui elev sarcini pe măsura posibilităților lui, dar și sporite treptat, spre a-i dezvolta capacitățile, reușim să-i sprijinim pe toți elevii în complexul proces de învățare.

Indiferent de formele de activitate la matematică pe care le desfășoară elevii (la tablă, pe caiete, în grup, pe fișe individuale), profesorul trebuie să urmărească pe parcursul lecției de matematică aplicarea întregului sistem individualizat.

CONCLUZII

Folosirea învățării individualizate, alături de activitatea frontală, oferă posibilitatea de a obține rezultate bune în munca didactică: dezvoltarea capacităților de a aplica în practică cunoștințele însușite, dezvoltarea corespunzătoare a proceselor psihice. Utilizarea fișelor este un

procedeu care permite fiecărui copil să execute o muncă personală, mai bine adaptată posibilităților sale intelectuale. Fișele pot fi aplicate cu condiția să cuprindă sarcini care să nu depășească nivelul de înțelegere al copiilor, particularitățile individuale și cerințele programei școlare. Învățarea individualizată duce la eliminarea unor lacune din cunoștințele și deprinderile elevilor mai puțin dotați, dar și la îmbogățirea și aprofundarea cunoștințelor acelor copii capabili de performanțe superioare. Ea reprezintă o condiție a progresului școlar, deoarece randamentul maxim poate fi atins de un elev doar în situația în care sarcinile primite spre rezolvare se află la limita superioară a capacităților sale de rezolvare.

Bibliografie:

- Ioan Cerghit – *Perfecționarea lecției în școala modernă*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1983
- C. Chirilă, B. Cristescu, A. Hardulea, M. Neagu, A. Petrovici, C. Petrovici, L. Romaniuc, A. Sava, C. Șuşu, T. Stanciu, *Formarea continuă a profesorilor de matematică în societatea cunoașterii*, I. S. J Iași, 2012
- *** *Curriculum național. Ghid metodologic pentru aplicarea programelor de matematică; Consiliul Național pentru Curriculum*, Ed. Aramis, București

ROLUL ACTIVITĂȚILOR EXTRACURRICULARE ÎN EDUCAȚIA COPIILOR

Prof. Lupea Rodica, Școala Gimnazială „Vasile Goldiș” Alba Iulia

Activitățile extracurriculare reprezintă o parte esențială a educației în învățământul primar, oferind elevilor oportunități semnificative pentru dezvoltare personală, socială și intelectuală în afara programului școlar tradițional. Aceste activități variază de la sport și arte, până la cluburi științifice și voluntariat, contribuind la formarea unei educații complete și echilibrate.

Prin activitățile extracurriculare se urmărește identificarea și cultivarea legăturii dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea creativității în diferite domenii. Acestea sunt definite ca totalitatea activităților educative organizate și planificate în instituțiile de învățământ sau în alte organizații cu scop educațional, dar mai puțin riguroase decât cele formale și desfășurate în afara incidenței programelor școlare, conduse de persoane calificate, cu scopul completării altor aspecte particulare ale personalității acestuia.

Prin aceste activități, elevul explorează, reconstruiește, redescoperă, ajunge la generalizarea și asimilarea adevărurilor prin eforturi proprii iar implicarea lui presupune și asumarea responsabilităților. Educația extracurriculară este proces integrat ce are în vedere achiziția de cunoștințe, capacități, valori și atitudini care îi transformă pe elevi în populație activă în comunitatea din care fac parte și crește gradul de participare la sistemul formal de educație.

În cadrul activităților extracurriculare sunt definite concepte și intervenții în comunități care promovează învățarea pe tot parcursul vieții, menită să asigure o mai bună adaptare și integrare a tinerilor și adulților atât pe piața muncii cât și în contextul socio-economic în general. Mijloacele extracurriculare îndeplinesc o funcție complementară în raport cu instruirea școlară lărgind orizontul elevilor și constituind o bază solidă pentru însușirea conținutului instruirii școlare. Este important ca acest tip de activități eliberate de constrângerile programei școlare să se ghideze după principiile interdisciplinarității pentru a contribui în mod real la formarea deplină a personalității elevilor și la pregătirea lor pentru viață.

Prin faptul că asemenea activități se supun de bună voie regulilor, asumându-și responsabilități, copiii se autodisciplinează. Cadrul didactic are prin acest tip de activitate, posibilități deosebite să-și cunoască elevii, să-i dirijeze, să le influențeze dezvoltarea, să realizeze mai ușor și mai frumos obiectivul principal al școlii și al învățământului primar – pregătirea copilului pentru viață.

Educația extracurriculară (realizată dincolo de procesul de învățământ) își are rolul și locul bine stabilit în formarea personalității copiilor noștri. Educația prin activitățile extracurriculare urmărește identificarea și cultivarea corespondenței optime dintre aptitudini, talente, cultivarea unui stil de viață civilizat, precum și stimularea comportamentului creativ în diferite domenii. Începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Trebuința de se juca, de a fi mereu în mișcare, este tocmai ceea ce ne permite să împăcăm școala cu viața.

Dacă avem grijă ca obiectivele instructiv – educative să primeze, dar să fie prezentate în mod echilibrat și momentele recreative, de relaxare, atunci rezultatele vor fi întotdeauna deosebite.

Oricât ar fi de importantă educația curriculară realizată prin procesul de învățământ, ea nu epuizează sfera influențelor formative exercitate asupra copilului. Rămâne cadrul larg al timpului liber al copilului, în care viața capătă alte aspecte decât cele din procesul de învățare școlară. În acest cadru, numeroși alți factori acționează pozitiv.

Exemple de activități extracurriculare în învățământul primar:

- Vizitele la muzee, expoziții, monumente și locuri istorice, case memoriale – organizate selectiv – constituie un mijloc de a intui și prețui valorile culturale, folclorice și istorice ale poporului nostru. Ele oferă elevilor prilejul de a observa obiectele și fenomenele în starea lor naturală, procesul de producție în desfășurarea sa, operele de artă originale, momentele legate de trecutul istoric local, național, de viață și activitatea unor personalități de seamă ale științei și culturii universale și naționale, relațiile dintre oameni și rezultatele concrete ale muncii lor, stimulează activitatea de învățare, întregesc și desăvârșesc ceea ce elevii acumulează în cadrul lecțiilor.
- Vizionarea emisiunilor muzicale, de teatru de copii, distractive sau sportive, stimulează și orientează copiii spre unele domenii de activitate: muzica, sport, poezie, pictura. Excursiile și taberele școlare contribuie la îmbogățirea cunoștințelor copiilor despre frumusețile țării, la educarea dragostei, respectului pentru frumosul din natură, artă, cultură. Prin excursii, copiii pot cunoaște realizările oamenilor, locurile unde s-au născut, au trăit și au creat opere de artă.
- Spectacolele constituie o formă de activitate extracurriculară în școală, prin care copilul face cunoștință cu lumea minunată a artei. Deși această formă de activitate îl pune pe copil în majoritatea cazurilor în rolul de spectator, valoarea ei deosebită rezidă în faptul că ea constituie o sursă inepuizabilă de impresii puternice, precum și în faptul că apelează, permanent, la afectivitatea copilului sau nu, asupra dezvoltării elevilor. Astfel de activități sunt de o reală importanță într-o lume dominată de mass-media și mă refer la televizor, calculator și internet, care nu fac altceva decât să contribuie la transformarea copiilor noștri în niște persoane incapabile de a se controla comportamental, emoțional și mai presus de toate slab dezvoltati intelectual.
- Se știe că, începând de la cea mai fragedă vârstă, copiii acumulează o serie de cunoștințe punându-i în contact direct cu obiectele și fenomenele din natură. Activitățile de acest gen au o deosebită influență formativă, au la bază toate formele de acțiuni turistice: plimbări, excursii, tabere.
- Serbările și festivitățile marchează evenimentele importante din viața școlarului. Din punct de vedere educativ importanța acestor activități constă în dezvoltarea artistică a elevului precum și în atmosfera sărbătorească instalată cu acest prilej. Aceste mici serbări, organizate de către cadrele didactice, le oferă elevilor răsplata primită după muncă, și de asemenea au un rol de motivare.

Activitățile extracurriculare aduc un plus semnificativ educației în învățământul primar, dezvoltând abilități esențiale pentru viață și oferind elevilor oportunități de a-și descoperi interesele și pasiunile. Aceste experiențe contribuie la formarea unor indivizi echilibrați, pregătiți să facă față provocărilor din viitor.

Bibliografie:

1. Cernea, Maria, „Contribuția activităților extracurriculare la optimizarea procesului de învățământ”, în “Învățământul primar” nr. 1 / 2000, Ed. Discipol, București;
2. Crăciunescu, Nedelea, „Forme de activități extracurriculare desfășurate cu elevii ciclului primar”, în “Învățământul primar” nr. 2, 3 / 2000, Ed. Discipol, București;
3. Ionescu, M., Chiș, V., „Mijloace de învățământ și integrarea acestora în activitățile de instruire și autoinstruire”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2001
4. Vlăsceanu, Gheorghe, coord., Neculau, Adrian, „Școala la răscruce. Schimbare și continuitate în curriculumul învățământului obligatoriu. Studiu de impact”, Editura Polirom, 2002.

VALENȚELE EDUCAȚIONALE ALE MANAGEMENTULUI CLASEI DE ELEVI

Prof. înv. primar Cernat Marinela Eugenia, Liceul Tehnologic „Țara Moșilor” Albac

Există o multitudine de definiții ale „managementului” cuvântul management suprapunându-se ca sferă explicativă și de definiție următoarelor concepte: supraveghere, conducere, organizare, administrare, direcțiune, control, etc.

Managementul clasei este definit ca abilitatea profesorului de a planifica și organiza activitățile clasei astfel încât să asigure un climat favorabil învățării. Prin managementul clasei se urmărește prevenirea comportamentelor disruptive, pe de o parte și rezolvarea problemelor comportamentale apărute, pe de altă parte.

Din perspectiva educațională, termenul de management apare în primul rând în ipostaza de management educațional, cuprinzând elemente strategice ce acționează în sistemele nonformal și informal. O altă formulare este managementul școlar care se raportează la conducerea activității școlare din punct de vedere instituțional.

Elemente de management al clasei se constituie cu suficientă claritate și din perspectiva strategiilor didactice. Astfel, în plan curricular se pot deosebi cinci strategii bine delimitate: explicativ-reproductivă, explicativ-intuitivă, algoritmico-euristică, euristico-algoritmică și a metodelor participative. Alegerea strategiei optime ține de măiestria profesorului, susținută de diagnoza psihologică, fiind necesară colaborarea permanentă, directă între profesor și elev. Managementul clasei trebuie să includă și alte elemente definitorii și poate fi abordat din perspectivă ergonomică, psihologică, socială, normativă, operațională și inovatoare.

Etimologic, managementul echivalează cu a ține în mână și a stăpâni, a conduce cu mana forte, ceea ce implică ideea controlului acțiunii și orientarea sau direcționarea ei. Cuvântul management împrumutat din limba engleză sub forma verbului to manage înseamnă a administra, a conduce. S-a derivat apoi în limba engleză manager și management ceea ce înseamnă conducător sau conducere. În limba engleză verbul to manage, cu substantivul derivat management a avut inițial sensul de a mânui, de a „struni caii”. Cu timpul, verbul to manage a trecut din sfera sportivă a strunirii cailor în domeniul artei operative și al științei militare. În ultimele decenii acest termen a fost foarte des utilizat în activitățile economice, iar astăzi este folosit în toate domeniile – educație, sănătate, sport etc. –cu semnificația de conducere eficientă, rațională, modernă.

În procesul instructiv-educativ cadrul didactic trebuie să coordoneze resursele din mediul de învățare pentru a facilita munca elevilor. Aceste resurse diferite constau în resursele umane (elevi, alte cadre didactice și specialiști), resurse de timp și resurse materiale (materiale didactice și echipamente).

Cheia eficientizării procesului instructiv-educativ stă în modalitatea optimă de realizare a relației dintre toate verigile acestuia: pe de o parte, elevul, cu zestrea lui ereditară, cu capacitățile, aptitudinile și disponibilitățile lui, pe de altă parte, cadrul didactic, forța care provoacă, determină și dirijează schimbarea și dezvoltarea elevului.

Un bun manager al clasei trebuie să fie capabil să realizeze schimbări profunde în cultura, climatul și instrucția tuturor copiilor, în direcția fundamentării tuturor demersurilor didactice pe principii democratice, să introducă noi strategii instructionale care să încurajeze colaborarea, toleranța, sporirea încrederii în forțele proprii și îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

Managementul clasei cuprinde trei componente esențiale: managementul conținutului, managementul problemelor disciplinare și managementul relațiilor interpersonale. Managementul conținuturilor nu se referă la deprinderile de a predă o disciplină specifică, ci mai degrabă la acele deprinderi aplicabile tuturor disciplinelor și activităților. În centrul deprinderilor de management al clasei se află managementul activităților suplimentare și rezolvarea problemelor specifice disciplinei. A disciplina înseamnă a sprijini elevii să învețe comportamente noi, dezirabile, a-i ajuta să-și dezvolte competențe și simțul responsabilității propriilor acțiuni.

Comunicarea, raportul dintre informație, circulația acesteia și dinamica grupului, reprezintă cheia succesului în relația cu clasa. Dialogul permanent, adaptarea limbajului la nivelul de înțelegere al elevilor, selectarea celor mai bune căi de transmitere a mesajelor, folosirea limbajului verbal, cât și nonverbal.

Îndrumarea, orientarea elevilor pe drumul cunoașterii prin intervenții punctuale, adaptate situațiilor concrete, prin sfaturi și recomandări care să susțină comportamentele și reacțiile elevilor, reprezintă o sarcină foarte importantă a dascălului.

Idealul urmărit de fiecare dintre noi prin intervențiile realizate este coeziunea grupului. Rolul de manager al cadrului didactic în situații care solicită un asemenea tip de intervenție poate fi elementul de care depinde echilibrul și sănătatea grupului-clasă.

În sistemul social de educație și învățământ, cadrul didactic trebuie să se raporteze la cei pe care îi educă, să stabilească relațiile de cooperare cu părinții acestora și cu alți factori interesați ai societății. El nu educa numai la catedra sau în clasa, ci și prin fiecare contact relațional cu copiii și părinții, desfășoară o muncă de creștere și dezvoltare, de conducere și direcționare. Deoarece activitatea cadrelor didactice se desfășoară în fața unor personalități în formare, de aici derivă necesitatea unei maxime responsabilități în ceea ce privește comportamentele și intervențiile acestora. În educație eșecurile înregistrate în procesul de formare pot avea consecințe individuale și sociale nefaste: incompetență, analfabetism, inadaptare, delincvență.

Educația de calitate este centrată pe elev, oferită de instituții care știu să respecte autonomia individuală, asigură participarea tuturor actorilor educaționali, care abordează procesul educațional unitar, urmărind ca obiectiv central îmbunătățirea continuă a performanțelor.

Bibliografie:

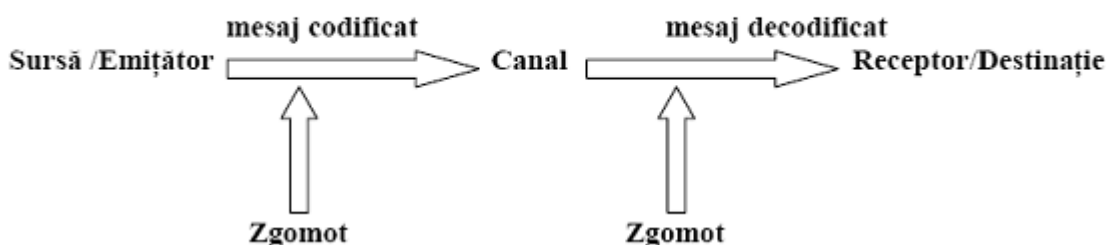
1. Barzea, Cezar, „*Arta și știința educației*”, E.D.P., București, 1995
2. Carducci, J.Dewey, Carducci, B., Judith, „*The Caring Classroom*”, Bull Publishing Company, Palo Alto, 1989.
3. Cerghit, Ioan, (coordonator), „*Perfectionarea lecției în școala modernă*”, EDP, București, 1988

COMUNICAREA ȘCOLARĂ ÎN SPRIJINUL ELEVILOR CU CES

Ing. Goia Daniela, Liceul Tehnologic Silvic Cîmpeni

Comunicarea reprezintă procesul prin care un Emițător transmite un mesaj sub forma unui Cod prin intermediul unui Canal către un Receptor.

Schema de principii a proceselor de comunicare



Mesajul elaborat de o Sursă este codificat de un emițător sub forma unor semnale care parcurg un Canal, pe traseul căruia poate să sufere distorsionări ca urmare a intervenției unei surse de zgomot, după care parvin la Receptor care le decodifică și îl încredințează destinatarului.

Scopurile principale ale comunicării sunt:

- Să fim auziți
- Să fim înțeleși
- Să provocăm o reacție

Când nici unul dintre aceste obiective nu este atins înseamnă că procesul de comunicare nu s-a realizat. Acest lucru se poate întâmpla din cauza mai multor factori care apar în proces.

Unul din factori îl reprezintă înțelesul cuvintelor. Individualitatea noastră este principala barieră în calea unei bune comunicări. În cursul procesului de învățare a limbii materne, am atribuit același înțeles cuvintelor, însă singura legătură dintre un cuvânt și lucrul sau obiectul pe care îl reprezintă, este asocierea pe care un grup de oameni a decis să o facă.

Contextul sau situația reprezintă un alt factor care influențează comunicarea. O persoană poate atribui înțelesuri diferite aceluiași cuvinte la momente și în contexte diferite. Esențial este să adaptăm sensul cuvintelor fiecărei situații și să stăpânim bine aceste sensuri pentru a nu crea confuzii mai ales atunci când ne adresăm elevilor cu CES. Este de dorit să ne asigurăm că am fost înțeleși corect.

Barierile în calea comunicării le constituie diferența de percepție, concluziile grăbite, stereotipiile, lipsa de cunoaștere, lipsa de interes, dificultățile de exprimare, emoțiile și personalitatea și nu în ultimul rând cerințele educaționale speciale ale elevilor.

Consecințele manifestării acestor bariere în comunicare:

- apariția conflictului;
- diminuarea stimei de sine a interlocutorului;
- apariția dificultăților de relaționare;
- adoptarea atitudinilor defensive;
- scăderea implicării în activitate.

Comunicarea de grup

Este influențată de caracteristici ale dinamicii de grup:

- coeziunea grupului,
- influența socială.

Principii pentru comunicarea eficientă în grup, la școală

- Criterii dinainte stabilite pentru formarea grupurilor (să fie diversificate dar echivalente ca abilități școlare sau ca tip de persoană, sau să existe niveluri diferite, cu sarcini specifice);

- Continuitatea interacțiunilor de grup (în situații și sarcini diferite, pentru a forma rețele de comunicare);
- Interdependența membrilor grupului (stimularea colaborării astfel încât realizarea rolului fiecăruia să depindă de realizarea sarcinilor altor membri ai grupului);
- Asumarea responsabilității personale pentru activitatea proprie.
- Atenție acordată formării de abilități sociale (abilități de comunicare, relaționare);
- Profesorul este un facilitator al interacțiunii, va oferi sugestii, nu soluții.

Tipuri de comunicare școlară

În funcție de numărul participanților și tipul de relație dintre ei, există patru tipuri de comunicare:

- Comunicarea intrapersonală, în care Emițătorul și Receptorul sunt aceeași persoană. Dialogul interior pe care îl purtăm cu noi înșine reprezintă un autentic proces de comunicare.
- Comunicarea interpersonală diadică presupune strict doi participanți și prezintă calitatea de a influența opiniile, atitudinile sau credințele elevilor.
- Comunicarea de grup presupune mai mult de doi participanți sunt considerate tipice grupurile „mici”, cu cel mult 10-15 participanți (ex: brainstorming).
- Comunicarea publică implică prezența unui Emițător unic și a unei multitudini de Receptori (este cazul prelegerilor, discursurilor).

Comunicarea verbală depinde de:

- a) caracteristicile individului.
- b) calitățile vocale – enunțarea și pronunțarea, claritate.

În comunicare se disting patru stiluri de transmitere de informații:

Stilul rece caracterizează formele de comunicare necooperativă, în care Emițătorul nu își cunoaște Receptorul.

Stilul formal corespunde adresării către un auditoriu numeros, ale cărui reacții sunt perceptibile pentru vorbitor.

Stilul consultativ e cel al discuțiilor cu caracter profesional. Este caracteristic școlii.

Stilul ocazional e specific conversațiilor libere între prieteni. Se abordează mai des în cazul elevilor cu CES.

II. Comunicarea non-verbală

Pentru a comunica oamenii nu folosesc numai cuvintele. De câte ori comunicăm, trimitem în exterior mesaje și prin intermediul altor mijloace decât vocea. Chiar atunci când nu scriem sau nu vorbim, noi totuși comunicăm ceva, uneori neintenționat prin:

- a) gestică
- b) mimică
- c) contactul vizual,
- d) înfățișare,
- e) postură.

Cadrele didactice și nu numai trebuie să stăpânească bine cerințele comunicării non-verbale pentru a fi eficiente.

Bibliografie

- Călineci Marcela Claudia s.a., *Valori comportamentale și reducerea violenței în școală*, Educația 2000+, București, 2009

ROLUL DIRIGINTELUI ÎN VIAȚA ADOLESCENTULUI

Profesor Jurca Mirela, profesor Medrea Alina, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

În cadrul abordărilor contemporane ale fenomenului educațional se impune tot mai pregnant ca, profesorii în general și dirigințele în mod special, să se raporteze la cei pe care îi educă, să stabilească relații de colaborare cu părinții lor și cu alți actori interesați de societate. Astfel, rolul dirigințelui nu se reduce doar la educația la catedră sau în clasă, ci presupune o activitate de acest gen în fiecare contact relațional cu elevii și familiile acestora, desfășurând o muncă de dezvoltare, de conducere și îndrumare. Dirigințele are o poziție specială, unică, deoarece lucrează cu individualități psihice umane, aflate în plin proces de formare, de unde derivă necesitatea unei maxime responsabilități în ceea ce privește comportamentul și intervențiile sale educative.

Imaginea dirigințelui din perspectiva elevului de liceu poate fi descrisă astfel: un om înțelegător, atent, calm și cu simțul umorului. Majoritatea elevilor consideră că responsabilitățile unui dirigințe se reduc la motivarea absențelor și la sprijinul acordat lor în rezolvarea unor probleme. Aceste idei ar putea fi un punct de pornire în îmbunătățirea activității dirigințelui și pentru sensibilizarea elevilor privind complexitatea rolurilor educative ale acestuia. În procesul de proiectare, organizare și conducere a activității educaționale, un rol deosebit de important îl au relațiile dirigințe-elev și dirigințe-familie. În relația cu elevii este bine ca un dirigințe să aibă în vedere următoarele aspect: țină cont de particularitățile de vârstă ale elevilor săi, având în vedere faptul că adolescentul manifestă o serie de atitudini contradictorii, dă dovadă de o mare instabilitate emotivă, este foarte influențabil de către de cei din grupul în care se integrează și este sensibil la tot ceea ce se petrece în jurul său, mai ales în familie. Este perioada în care unii tineri tind să devină hiperindependenți, ceea ce-i poate aduce în conflict atât cu școala, cât și cu familia.

Relațiile educaționale nu se desfășoară într-un cadru educațional stabil și inert, ci într-unul dinamic și în permanentă schimbare. Astfel, dirigințele trebuie să cultive o atitudine activă, interesată din partea elevilor și să contribuie la formarea, menținerea coeziunii grupului și la crearea unui climat stimulat pentru desfășurarea activităților educative. O consecință a modului în care se manifestă aceste relații ar fi reacțiile elevilor la sarcinile trasate de dirigințe. Problemei relațiilor dintre dirigințe și familie i s-a acordat în ultimul timp o atenție și o importanță tot mai mare, binemeritată. O relație eficientă dirigințe-părinte presupune, printre altele, o ascultare activă, implicarea familiei în acțiunile extrașcolare ale clasei, informări reciproce cu privire la evoluția elevului, cultivarea și practicarea toleranței față de un punct de vedere diferit.

Dirigințele trebuie să ia în considerare câțiva pași importanți atunci când vine vorba de relația lui cu familia elevului. Astfel, cunoaște mediul familial al elevilor vizitându-i anunțat sau neanunțat și își notează observațiile în caietul dirigințelui:

- În funcție de categoria în care se înregistrează părinții elevului, interesați sau dezinteresați de tot ceea ce se întâmplă cu propriul copil, cooperați, parțial cooperați, necooperați cu școala își fixează și întreține cât mai multe discuții individuale, evitând în cazul celor cu copii problemă prezentarea în plenul ședințelor a rezultatelor școlare și a absențelor.
- Inițiază și menține o legătură strânsă cu familia elevului și poartă un dialog deschis și sincer extins și în afara orelor de curs prin convorbiri telefonice, scrisori.
- În cazul elevilor problemă se implică activ în procesul de educare a familiei, ea reprezentând sursa principalelor atitudini greșite ale copiilor, familia trebuie convinsă că numai acordând timp și atenție copilului va putea să-l ajute să depășească dificultățile apărute.
- Încearcă stabilirea unei legături reciproce apropiate și permanente cu părinții pentru ca aceștia din proprie inițiativă să contacteze dirigințele și profesorii pentru a se interesa de situația școlară a elevului sau evenimente apărute în viața acestuia.

În rândul cadrelor didactice sunt mulți cei care cred că este îndeajuns să vină în fața clasei și să își facă lecția. Rolul profesorului nu este însă doar acela de a furniza informații, ci și de a educa. Mulți dintre elevi nu au parte acasă de înțelegere și sprijin. Familiile dezorganizate, părinți violenți,

sărăcia, toate sunt motive pentru care un copil de vârstă școlară ar avea nevoie de sprijin din partea profesorilor, mai ales dacă din unitatea școlară lipsește consilierul. Copiii, ca și adulții, au problemele lor. Profesorii ca formatori de caractere trebuie să fie receptivi la ceea ce au și să le ofere sprijin pentru rezolvarea acestora și înțelegere. Încrederea în profesori, un ambient școlar plăcut și pozitiv va ajuta un copil cu probleme să se destindă și să parcurgă procesul educațional în liniște.

Școala ar trebui să reprezinte pentru fiecare copil un tărâm neutru, în care problemele sale nu se vor înmulți și nici nu se vor agrava deoarece aici este în siguranță și este înțeles. Profesorii adevărați, cu pasiune și dedicație vor vedea întotdeauna o schimbare într-un copil și îl vor ajuta să treacă orice obstacol va întâmpina în calea dezvoltării sale ca om.

Bibliografie:

1. Bacoș M. - „Instruire interactivă”, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj- Napoca, 2002
2. Slama- Cazacu T. – „Psiholingvistica”, Editura All, București, 2005

EDUCAȚIA STEAM APLICATĂ LA GRUPA MARE

Ed. Dușa Adriana-Elena, G.P.P., „Piticot” Cîmpeni

„STEAM este o abordare educațională a învățării care folosește Știința, Tehnologia, Ingineria, Arte și Matematică ca puncte de acces pentru ghidarea anchetei, dialogului și gândirii critice a elevilor. Rezultatele finale sunt studenții care își asumă riscuri, se implică în învățarea experiențială, persistă în rezolvarea problemelor, îmbrățișează colaborarea și lucrează prin procesul creativ.”

Susan Riley, fondatoarea **EducationCloset**

Mediul de învățare este unul atractiv pentru participanții la acest tip de educație care îmbină artele cu știința și tehnologia, unde se pune accent pe aplicarea metodelor învățate în viața de zi cu zi.

Educația STEAM este folosită pentru a optimiza și îmbunătăți procesul de învățare al copiilor. În cadrul activităților de tip STEAM nu apare plictiseala care poate fi întâlnită în activitățile din cadrul educației tradiționale.

Cele patru științe care apar și în denumirea educației STEAM:

S- Science (Știință)

T- Tehnology (Tehnologie)

E- Engineering (Inginerie)

A- Arts (Artă)

M- Mathematics (Matematică) sunt interconectate între ele prin Artă care se poate referi la arte vizuale ca pictură, desen, sculptură, fotografie, sau arta spectacolului cu jocuri de rol, piese de teatru dramatizări, serbări.

Educația STEAM oferă oportunități de învățare experiențială și oferă elevilor posibilitatea de a gândi critic și de a se autoeduca. Copiii apreciază cel mai mult activități de acest gen și în special experimentele, care le trezesc interesul și curiozitatea. Este stimulată gândirea critică a copiilor și perseverența în rezolvarea sarcinilor propuse. Ei își pun întrebări, ascultă părerile celorlalți, învață că pot schimba lumea cu cele învățate de ei, devin îndrăzneți și cutezători, plini de încredere în ei înșiși.

Pașii ce trebuie urmați în aplicarea educației STEAM:

1 **Focus:** selectarea întrebării pe care trebuie focusată atenția copiilor.

2. **Detaliu:** căutarea răspunsului.

3. **Descoperirea:** aflarea lacunelor copiilor.

4. **Aplicarea:** rezolvarea problemelor prin aplicarea celor învățate anterior.

5. **Prezentarea:** împărtășirea cu ceilalți.

6. Legătura: reflecție și feedback.

Această educație are anumite beneficii cum ar fi: dezvoltă abilitatea de comunicare empatia, creativitatea, imaginația, abilități de rezolvare de probleme, trezește interesul pentru activități, formează inovatori pentru secolul viitor.

La grupa mare am realizat o serie de activități interesante de tipul educației STEAM în care preșcolarii și-au consolidat cunoștințele despre cifre și forma lor construindu-le din boabe de fasole, au realizat un experiment cu înghețarea apei colorate din care au format tricolorul românesc în ziua de 24 ianuarie 2024 amintindu-și astfel de Mica Unire și însemnele românești. Nu doar despre acest eveniment de însemnătate istorică au aflat preșcolarii în această zi ci și despre temperaturile scăzute din timpul iernii care duc la înghețarea apei lăsate afară în timpul nopții.





Am introdus un experiment intitulat „Gheață tricoloră” în cadrul zilei dedicate Micii Uniri de la 24 ianuarie 1859 la ALA și copiii din grupa mare „Hârniceii” au colaborat realizând un tricolor din apă colorată pe care au amestecat-o și au pus-o la înghețat afară pe pervaz. După ce au aflat cum îngheață apa colorată, copiii au avut ocazia să descopere cum se dezgheață apa înghețată în timp ce se jucau cu bucățile de gheață colorată formate.

Interesul preșcolarilor pentru activități a crescut foarte mult în urma aplicării educației STEAM cu experimentele de mai sus. Copiii au colaborat în rezolvarea sarcinilor, s-au exprimat corect și coerent cu privire la cele realizate și au învățat lucruri noi prin descoperire devenind inovativi.

Bibliografie: [https://plei.ro/blog/educatia-steam/Ioana Luisa Chiș](https://plei.ro/blog/educatia-steam/Ioana_Luisa_Chiș), Plei centrul de joacă educativă
„Curriculum pentru educație timpurie” 2019



"Nu este niciodată prea devreme să începi să înveți despre știință, tehnologie, inginerie și matematică." - Mae Jemison

Prof. înv. preșcolar Mercurean Florina Alina, GPP Petrești

STEAM este o metodă de învățare importantă și esențială pentru copii, pe lângă cunoștințele necesare vieții de zi cu zi. STEAM ajută într-un mod desăvârșit la rezolvarea

problemelor, dezvoltarea gândirii critice și creative, inovare, dezvoltarea laturii inventive, a logicii, curiozității și autonomiei.

Astfel, această metodă încurajează curiozitatea, experimentarea colectivă și încrederea în sine, legând experiențele învățate la grădiniță de concepte din lumea reală. Folosirea metodei STEAM înseamnă și a oferi copiilor și anumite competențe digitale, care vor trebui să evolueze zilnic și care le vor fi de ajutor.

Utilizarea platformei Steam în educația preșcolară poate fi o oportunitate interesantă de a încuraja dezvoltarea abilităților cognitive, sociale și creative la vârste fragede. Deși Steam este cunoscut în principal pentru jocurile video, termenul poate fi extins pentru a include și alte activități non-gaming care implică domeniile științei, tehnologiei, ingineriei, artei și matematicii.

Iată câteva moduri în care Steam poate fi integrat în educația preșcolară:

Jocuri educaționale: Există o varietate de jocuri disponibile pe Steam care sunt concepute special pentru a fi educative și amuzante pentru copii mici. Aceste jocuri pot aborda concepte precum recunoașterea literelor și cifrelor, rezolvarea de puzzle-uri simple, dezvoltarea abilităților motorii fine și încurajarea creativității.

Aplicații interactive: Steam oferă o serie de aplicații interactive care pot fi utile în educația preșcolară. Acestea pot include aplicații de desen și pictură, aplicații de construcție virtuală și alte aplicații care încurajează explorarea și creativitatea.

Experiințe de realitate virtuală: Chiar dacă este mai puțin comună în educația preșcolară din cauza costurilor și a accesului limitat la tehnologie, realitatea virtuală poate oferi experiențe captivante și interactive care pot sprijini învățarea la vârste fragede. De exemplu, copiii ar putea explora mediile naturale sau ar putea participa la activități practice, cum ar fi construirea

Integrarea conceptului STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică) poate fi integrată în activitățile preșcolare prin intermediul experimentelor simple, jocurilor de construcție și alte activități practice.

În anul școlar 2023-2024 preșcolarii de la GRUPA MIJLOCIE „ALBINUȚE” de la GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT PETREȘTI au realizat numeroase activități STEAM în cadrul proiectelor tematice și al temelor săptămânale planificate. Aceste activități au contribuit la încurajarea dezvoltării gândirii lor critice, a creativității lor, a rezolvării de probleme și a colaborării în rândul copiilor.



ȘTIINȚĂ

În cadrul domeniului științei, copiii pot explora și descoperi lumea înconjurătoare prin observații și experimente simple. Activități precum studierea plantelor și animalelor, investigarea fenomenelor naturale (cum ar fi zborul unei pene sau încercările cu apă și gheață), și experimentele simple de fizică și chimie pot fi integrate în programul de grădiniță.

Ipoteze și întrebări: Copiii pot pune întrebări despre cum respirăm, cum funcționează plămânii noștri sau despre fenomenul natural ploaia, cum se formează zăpada.

Aceste experimente îi ajută pe copii să investigheze fenomenele naturale și să învețe despre importanța protejării mediului înconjurător și despre corpul nostru.

**EXPERIMENT „RESPIRAȚIA” EXPERIMENT „PLOAIA”****EXPERIMENT „CUM SE FORMEAZĂ ZĂPADA”****TEHNOLOGIE**

Chiar și la o vârstă fragedă, copiii pot fi introduși în lumea tehnologiei printr-o abordare adecvată. Aceasta poate include utilizarea tabletelor sau a altor dispozitive pentru accesarea aplicațiilor educaționale, învățarea abilităților de bază de navigare pe internet și introducerea conceptelor de programare prin jocuri interactive și activități practice. Tehnologia include și utilizarea instrumentelor și aparatelor simple cum ar fi: lupe, masa de lumină, aparate foto, lanternă, tablă interactivă.

**„CHIPUL NOSTRU LUMINOS”****“CĂUTĂTORII DE COMORI ”****INGINERIE**

În domeniul ingineriei, copiii pot fi încurajați să-și dezvolte abilitățile de proiectare, construcție și rezolvare de probleme. Ei pot construi structuri cu materiale precum blocurile de construcție, LEGO sau alte materiale de construcție, să exploreze concepte precum echilibrul și stabilitatea și să rezolve provocări de construcție.

**“PRIMĂVARA”****“CLĂDIRI DIN FRUCTE ȘI LEGUME”****“CHIPUL MEU”****ARTĂ**

Arta și creativitatea sunt elemente esențiale ale programului de grădiniță și pot fi integrate în toate aspectele educației STEAM. Copiii pot explora diferite medii artistice precum pictura, desenul, modelajul și colajul, și pot crea lucrări de artă care să reflecte interesele și imaginația lor

**“COPACUL CU MERE ROȘII”****“VAZA CU FLORI DE PRIMĂVARĂ”****MATEMATICĂ**

În domeniul matematicii, copiii pot explora concepte precum numărarea, ordonarea, forme și modele, relații spațiale și măsurători. Aceste concepte pot fi integrate în activități practice și jocuri care să încurajeze dezvoltarea abilităților matematice de bază într-un mod distractiv și interactiv.



„NE JUCĂM CU CIFRELE”

„SORTĂM FORMELE GEOMETRICE”

BIBLIOGRAFIE:

1. Arnold Nick- Descoperă Tehnologia, Educația STEM, Editura Litera, 2018;
2. Hunt Emily, STEM in 15 minute, Editura DPH, București, 2018;
3. Sam Hutchinson, Vicky Barker-Activități pentru copii isteți,
4. Educația STEM, Editura Litera, București 2018;
5. Curriculum pentru educație timpurie 2019
6. Educația timpurie nivel preșcolar (Repere metodologice pentru consolidarea achizițiilor din anul școlar 2019-2020, Centrul național de politici și evaluare în educație) București 2020
7. 101 Activități STEM pentru copii isteți, Editura Litera

ACTIVITĂȚI STEAM ÎN GRĂDINIȚĂ - MICA SĂMÂNȚĂ

Prof. învă. preșc. Mureșan Doina Maria – Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

Prof. învă. preșc. Roff Nicoleta Maria - Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

ACTIVITATE CU ÎNTREAGA GRUPĂ

Punctul de plecare al proiectului tematic „Mica sămânță” îl reprezintă povestea cu același nume a lui Eric Carle, și toate activitățile care s-au desfășurat pe perioada unei săptămâni au fost legate de povestire

-denumirea anotimpurilor prin care trece sămânța, dar și caracteristicile specifice fiecărei etape de dezvoltare;

-brainstorming: *Zboară, zboară sămânța și se așează...*

Copiii sunt împărțiți în patru echipe. Fiecare echipă trebuie să deseneze caracteristicile unui copac în fiecare din cele patru anotimpuri - Primăvara, Vara, Toamna și Iarna, să stabilească ordinea și succesiunea corectă a anotimpurilor.

Exercițiul de brainstorming i-a provocat pe fiecare să se gândească pe unde zboară o sămânță și unde se așează în pământ.

OBIECTIVE

- Familiarizarea copiilor cu caracteristicile unei plante;
- Fixarea cunoștințelor despre semințe (formă, mărime, culoare), de la ce plante provin;



- Consolidarea cunoștințelor despre numărare și raportarea numărului la cantitate;
- Dezvoltarea creativității și imaginației în activități artistico-plastice sau de construcții prin utilizarea diferitelor materiale.

METODE DIDACTICE: explicația, povestirea, observarea, exercițiul, problematizarea, conversația, explicația, observația

ȘTIINȚĂ – Observăm semințe

Observă forma, mărimea și culoarea semințelor;

Materiale: Tăvițe cu semințe, pământ, lingurițe, sticlă plastic

În tăvițe sunt așezate semințe de diferite forme, culori și mărimi, pe care copiii le-au plantat. Copiii trebuie să recunoască sămânța din care au ieșit plantele. Observă semințele cu lupa și microscopul, le selectează doar pe cele ale plantei din fața lor. Dacă nu cunosc denumirea plantei un coleg sau educatoarea îi ajută.



TEHNOLOGIE

-Observați semințele, rădăcina, petale și frunzele plantelor,

Materiale: tabla inteligentă, povestea "Mica sămânță" –

<https://www.youtube.com/watch?v=843UfsdZfAE> și apoi germinația semințelor



-Observă imaginile și află cât mai multe informații despre semințe și plante

Copiii află urmărind povestea cu ajutorul tablei inteligente și cu microscopul care este forma semințelor, cum se plantează, ce se întâmplă cu semințele în pământ, care este secretul plantelor, de ce au nevoie plantele pentru a crește.

INGINERIE- FLORI

-Construiți flori utilizând în procesul de construcție cuie colorate;

-Construiți grădina de zarzavat și plantați semințe;

Materiale: cuburi, cuie; semințe fasole, porumb

Copiii au observat părțile componente ale unei flori (rădăcină, tulpină, frunze, floare). Cu ajutorul cuielor au redat diverse forme și mărimi de flori și din cuburi au construit grădina de zarzavat unde au "plantat" semințe de fasole și porumb. Pe parcursul activității educatoarea pune întrebări deschise pentru a verifica în ce măsură au asimilat denumirile părților componente ale unei plante, denumirea formelor geometrice folosite pentru realizarea frunzelor, petalelor sau tulpinii și a semințelor.



ARTĂ – CÂMP CU FLORI

Realizează un câmp cu flori, utilizând diverse materiale.

Materiale: coli A4 de hârtie, paste făinoase, bucăți role de carton, acuarele, pensule, bureți, lipici, sâmburi, hârtie creponată



Copiii trec prin cele 4 centre pregătite - pictură cu

pensula, șampilare cu bureți, lipire bucăți de hârtie creponată de diferite culori, lipire paste făinoase și sâmburi. Copiii trebuie să realizeze flori lipind pastele făinoase, să lipească bucățile de hârtie creponată (tulpina și frunzele verzi, petalele de diferite culori), să picteze cu ajutorul pensulei și în mijloc semințele sunt pictate cu degetul (dactilopictură) iar la ultimul centru să utilizeze bureții pentru pictarea florilor.

MATEMATICĂ–NUMERAȚIE

Joc “Învățăm, cu semințe ne jucăm!”

Materiale: fișe laminate cu cifre, flori, diferite semințe

Pe fișa laminată sunt scrise cifre, copiii trebuie să recunoască cifrele și să așeze în spații atâtea flori cât arată cifra; să lipească pe contur flori pentru a realiza cifre. În fiecare spațiu trebuie așezate flori de același fel.



Bibliografei:

***Curriculum pentru educația timpurie, MEN, 2019;

*** Metodica proiectelor la vârstele timpurii, Ed. Miniped, București, 2002;

Suportul pentru explicitarea unor concepte și instrumente cu care operează curriculum pentru educația timpurie, 2019;

Eryl Nash, „Transformă știința în artă! – Ghid esențial STEAM”, Editura Niculescu Kids, 2021;